

Кошелюк О. В., Лінник Л. В., студенти,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ;
Науковий керівник: Троцюк Н. В., старший викладач

ОБОВ'ЯЗКОВЕ АВІАЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ: СУБ'ЄКТИ ТА ВИДИ

Авіаційне страхування цивільної авіації містить норми міжнародних угод та конвенцій, до яких приєдналася наша держава, нормативні акти міжнародних організацій цивільної авіації, членом яких є Україна (ІКАО, ІАТА) та норми внутрішніх законодавчих актів, що регулюють діяльність як цивільної авіації, так і страхування. Обов'язковість авіаційного страхування визначена міжнародними Конвенціями цивільної авіації, Повітряним кодексом України, Законом України «Про страхування» та Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та правил обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації» від 12.10.2002 р. № 1535. Закон України «Про страхування» [1] передбачає як обов'язковий вид «авіаційне страхування цивільної авіації».

Повітряний кодекс України у ст. 117 [2] та Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та правил обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації» [3] визначають порядок та умови проведення обов'язкового авіаційного страхування.

Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації проводиться з метою забезпечення захисту інтересів експлуатантів, пасажирів, третіх осіб і включає: 1) страхування відповідальності повітряного перевізника за шкоду, заподіяну пасажиром, багажу, пошті, вантажу; 2) страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за шкоду, заподіяну третім особам; 3) страхування членів екіпажу повітряного судна та іншого авіаційного персоналу; 4) страхування повітряних суден; 5) страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу під час виконання авіаційних робіт.

Основними суб'єктами обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації є страховики, страхувальники.

Страховиками є юридичні особи – резиденти України, які отримали в установленому порядку ліцензії на проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації, зареєстровані в уповноваженому органі виконавчої влади в галузі цивільної авіації і які можуть бути членами Авіаційного страхового бюро.

Страхувальниками можуть бути українські експлуатанти повітряних суден, повітряні перевізники, які мають право здійснювати пасажирські та вантажні перевезення, особи, які мають право власності на повітряне судно, та особи, які є замовниками авіаційних робіт.

Конкретні умови обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації визначаються договорами обов'язкового страхування. У страховому полісі (сертифікаті), який належить до бортової документації повітряного судна, обов'язково зазначаються: номер/серія та дата видачі; підстава видачі; найменування страховика; найменування страхувальника; найменування додатково застрахованих осіб/повітряних, перевізників (у разі потреби); тип повітряного судна, його державний та реєстраційний знаки; перелік страхових ризиків; страхова сума; географічні межі польотів; термін дії договору; види польотів; найменування перестраховика (за вимогою страхувальника); особливі умови страхування; винятки/застереження. Страховий поліс (сертифікат) засвідчується підписом та печаткою страховика. Повідомлення про страховий випадок обмежується двома робочими днями. Розслідування страхового випадку може проводитися страховиком або уповноваженою ним особою (аварійний комісар), які мають право доступу до об'єкта та необхідні матеріали офіційного розслідування авіаційної події, в тому числі до його закінчення комісією, відповідно до вимог законодавства [3].

Термін розслідування страховиком страхового випадку не повинен перевищувати 30 діб після отримання заяви страхувальника про страхове відшкодування (страхову виплату). Якщо обставини розслідування потребують надання додаткової інформації державними органами та іншими підприємствами, установами, організаціями, страховик може продовжити термін розслідування ще на 60 діб.

Термін обґрунтованого письмового повідомлення про відмову в страховому відшкодуванні (страховій виплаті) – 15 діб після закінчення розслідування страхового випадку.

Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації в Україні сьогодні лише починає освоювати потенціал чи не найбільшого у Східній Європі ринку вітчизняного і транзитного авіап перевезення. Прогрес подальшого розвитку цього виду страхування в Україні насамперед залежатиме від удосконалення його інфраструктури та підготовки висококваліфікованих вітчизняних кадрів.

Література

1. Про страхування: Закон України від 07 березня 1996 р. № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.

2. Повітряний кодекс України: станом на 19 травня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 20-21. – Ст. 712.

3. Про затвердження Порядку та правил обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2002 р. № 1535 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1535-2002-%D0%BF>.

4. Ткаченко Н. В. Страхування: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів / Н. В. Ткаченко. – К.: Ліра-К, 2007. – 375 с.

УДК 347.8:629.73 (477)(043.2)

Кравченко Д. М., студентка
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЩОДО ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОЛЬОТІВ В УКРАЇНІ

Міжнародне повітряне право регулює переважно міжнародну діяльність національної цивільної авіації, що складається з міжнародних польотів, виконуваних в суверенному повітряному просторі іноземних держав і за межами державної території, а також міжнародних перевезень пасажирів і вантажу, що переміщуються на повітряному транспорті з однієї країни в іншу [5, с. 121].

Міжнародні польоти і міжнародні перевезення здійснюються одночасно, але регулюються окремо одне від одного. Слід враховувати також і той факт, що міжнародні польоти не в усіх випадках регулюються виключно міжнародним правом. Частіш за все в силу збігу об'єкта регулювання предметом міжнародного договору і національного закону стає одне і те ж питання. Свідченням цьому є, наприклад, польоти іноземних цивільних повітряних суден над державною територією. Чиказька конвенція 1944 р. чітко і ясно встановила, що ніякі регулярні міжнародні повітряні сполучення над територією країни не можуть здійснюватися без дозволу територіального суверену, тобто офіційної влади цієї країни [1].

Держави несуть відповідальність за порушення принципів та норм міжнародного повітряного права. Зокрема, державу може бути позбавлено права голосування в Асамблеї ІКАО (ст. 88 Чиказької конвенції). Вони також несуть відповідальність за порушення суверенітету інших держав над їх повітряним простором.

Іншим аспектом проблеми відповідальності у міжнародному повітряному праві є відповідальність авіаперевізника. Результатом